

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 538/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Adriánom Iványim, advokátom, Hodská 2359/64, Galanta, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 29Cb/4/2006-611 zo 6. júna 2018, uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 29Cb/4/2006-620 z 3. októbra 2018, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/11/2019-647 z 28. februára 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/84/2019 z 30. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 31. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia čl. 144 ods. 1 ústavy a porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4Obdo/84/2019 z 30. septembra 2020 zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa žalobou z 21. decembra 2005 domáhal voči žalovanému – Ministerstvu pôdohospodárstva Slovenskej republiky zaplataenia náhrady škody vo výške 240 460,19 eur

s príslušenstvom podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dôvodiac, že škoda mu mala byť spôsobená nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave a Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky.

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 29Cb/4/2006 z 19. februára 2014 žalobe sťažovateľa v celom rozsahu vyhovel. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudok okresného súdu z 19. februára 2014 potvrdil. Na základe dovolania žalovaného podaného proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd uznesením zrušil rozsudok okresného súdu aj rozsudok krajského súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Okresný súd vo veci opätovne rozhodol na pojednávaní konanom 6. júna 2018 rozsudkom pre zmeškanie sťažovateľa (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“) v zmysle § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení konštatoval, že vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa sťažovateľ – žalobca nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil, pričom žalovaný na pojednávaní navrhol rozhodnúť v zmysle § 278 CSP.

5. Okresný súd uznesením z 3. októbra 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku zamietol. V odôvodnení poukázal na § 281 CSP, uviedol, že predvolanie na pojednávanie konané 6. júna 2018 bolo žalobcovi doručené prostredníctvom pošty a jeho právnym zástupcom prevzaté 28. mája 2017 (tu ide o zrejmu nesprávnosť, ktorej sa okresný súd dopustil pri vyhotovovaní uznesenia, správne mal byť uvedený dátum 28. mája 2018, pozn.). Námietku sťažovateľa o tom, že nebol riadne predvolaný na pojednávanie a o jeho konaní nemal vedomosť, okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Sťažovateľ síce preukázal, že v deň konania pojednávania sa jeho právny zástupca podrobil chirurgickému zákroku, možno sa však dôvodne domnievať, že právny zástupca už v čase prevzatia predvolania na pojednávanie musel mať vedomosť o svojom plánovanom chirurgickom zákroku. Napriek uvedenému sa pred konaním pojednávania ani v deň pojednávania neospravedlnil. Aj keď sťažovateľ preukázal ospravedlniteľnosť dôvodu, ktorý mu objektívne bránil v účasti na pojednávaní, zavinene nesplnil svoju povinnosť ospravedlniť svoju neprítomnosť včas.

6. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4Cob/11/2019-647 z 28. februára 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s odôvodnením uznesenia okresného súdu. Konštatoval, že za ospravedlniteľný dôvod podľa § 281 CSP nie je možné považovať okolnosť, že v spise právneho zástupcu č. 49/2004 nie je predvolanie na pojednávanie založené. Z obsahu spisu okresného súdu je zrejmé, že právny zástupca prevzal predvolanie na pojednávanie včas a osobne 28. mája 2018, čo potvrdil svojím podpisom na doručenke. Pokiaľ sťažovateľ spochybnil prevzatie a pravosť podpisu na doručenke, mal predložiť dôkazy, ktorými by svoje tvrdenia preukázal. To však neurobil, preto okresný súd správne vychádzal z domnienky, že údaj o prevzatí predvolania na pojednávanie nariadené na 6. jún 2018 spolu s poučením o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie na doručenke je pravdivý. Tiež uviedol: „Zodpovednosť za včasné dostavenie sa na pojednávanie je súčasťou povinností advokáta, ktorý je pri výkone advokácie

aj pred súdmi povinný chrániť a presadzovať záujmy klienta a postupovať s odbornou starostlivosťou v zmysle zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov.“

7. O dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu podanému podľa § 420 písm. f) CSP rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 4Obdo/84/2019 z 30. septembra 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) tak, že dovolanie odmietol ako neprípustné s poukazom na § 447 písm. c) CSP.

8. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia okrem iného konštatoval: „... z ustanovenia § 278 ods. 1 C. s. p. vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu na pojednávaní, na ktoré sa nedostavil, ak to navrhne žalovaný a sú zároveň splnené procesné podmienky na jeho vydanie. Preto keď na pojednávaní konanom dňa 6. júna 2018 navrhol žalovaný súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškania žalobcu, bolo povinnosťou súdu vydať kontumačný rozsudok ak súčasne zistil splnenie podmienok uvedených v citovanom ustanovení. Žalobca pred okresným súdom a ani pred odvolacím súdom nepreukázal ospravedlniteľnosť dôvodu, pre ktorý sa na pojednávanie nedostavil. Súd prvej inštancie ako i odvolací súd správne posúdili, že nie sú splnené predpoklady na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nakoľko ospravedlniteľným dôvodom nie je okolnosť, ktorá bola právnenému zástupcovi známa, a ktorá síce objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil. Predvolanie na pojednávanie prevzal právny zástupca žalobcu dňa 28. mája 2018, teda 8 kalendárnych dní pred plánovaným zákrokom, čím mal dostatok času súdu oznámiť svoju neúčasť na pojednávaní. Tvrdenie žalobcu o zlom psychickom stave [REDAKOVANÉ] nie sú relevantné, nakoľko tieto tvrdenia neboli žiadnym spôsobom preukázané a zároveň je právny zástupca povinný vykonávať právne služby s odbornou starostlivosťou a chrániť záujmy svojho klienta a súdu včas oznamovať skutočnosti dôležité pre vedenie konania.“

9. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa uvedeným v dovolaní a v stanovisku k vyjadreniu žalovaného k dovolaniu, v zmysle ktorých [REDAKOVANÉ] poveril svoju asistentku kontrolou elektronickej pošty, že sťažovateľ sa na termín pojednávania 21. mája 2018 dostavil, pričom v spisovej kancelárii požiadal osobu, ktorej meno si však už nepamätal, aby bolo pretlmočené zákonnej sudkyňi, aby termín pojednávania nebol nariadený z dôvodu ochabnutého oka [REDAKOVANÉ], ako i to, že [REDAKOVANÉ] nebol právnym zástupcom sťažovateľa z dôvodu zániku dohody o plnomocenstve, a preto mu súd nemal doručovať predvolanie na pojednávanie na 6. júna 2018, najvyšší súd konštatoval, že predmetné tvrdenia sťažovateľ v konaní pred okresným ani krajským súdom neuvádzal. S poukazom na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3Cdo/227/2011 uzavrel, že „žalobca mal v konaní pred okresným ako i odvolacím súdom vytvorenú procesnú možnosť využiť svoje právo uviesť skutočnosti, z ktorých v dovolacom konaní vyvodzuje nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií. Ak tak neurobil, nemožno vytýkať súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu, že k týmto skutočnostiam neprihliadli. Vzhľadom na uvedené preto dovolací na tieto skutkové tvrdenia žalobcu neprihliadol.“ Najvyšší súd v závere dodal, že „... z obsahu súdneho spisu vyplýva, že [REDAKOVANÉ] zastupoval žalobcu na základe zmluvy č. 33/2005 zo dňa 1. marca 2005. [REDAKOVANÉ] dňom 2. marca 2018 vypovedal žalobcovi zmluvu o poskytovaní právnych služieb z dôvodu vyčiarknutia zo zoznamu advokátov (č. l. 617 súdneho spisu). Z obsahu predmetného oznámenia vyplýva, že trojmesačná výpovedná lehota začala právnenému zástupcovi plynúť dňom 1. apríla 2018 a skončila dňom 30. júna 2018. Dňom 1. júla 2018 udelil žalobca splnomocnenie [REDAKOVANÉ] na zastupovanie v konaní pod sp. zn. 29Cb/4/2006 ako fyzickej osobe v zmysle § 23 a § 31 a nasl.

Občianskeho zákonníka (č. l. 618). Z uvedeného je zrejmé, že [REDAKOVANÉ] v konaní žalobcu zastupoval, pričom po tom, ako skončil [REDAKOVANÉ] výkon advokácie, pokračoval v zastupovaní žalobcu ako fyzická osoba. Súd prvej inštancie preto správne doručoval predvolanie na pojednávanie konané dňa 6. júna 2018 právnenému zástupcovi žalobcu, ktorý prevzal predvolanie dňa 28. mája 2018.“

III.

Argumentácia sťažovateľa

10. Proti napadnutým rozhodnutiam okresného, krajského a najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) odôvodnenie rozsudku okresného súdu je nepresvedčivé, nevyplýva z neho, prečo súd žalobu v celom rozsahu zamietol;

b) najvyšší súd sa v uznesení nevyrovnal s námietkou sťažovateľa, v zmysle ktorej [REDAKOVANÉ] v období od 6. februára 2017 do 1. júla 2018, teda aj v čase, keď mu súd doručoval predvolanie na pojednávanie nariadené na 6. jún 2018 (28. mája 2018), nebol právnym zástupcom sťažovateľa, keďže dohoda o plnomocenstve z 25. mája 2016 bola uzatvorená na dobu určitú, jej platnosť mala skončiť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného v dovolacom konaní a v prípade úspechu v následnom odvolacom konaní. Najvyšší súd uznesením č. k. 4Obdo/48/2016 z 29. decembra 2016 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 2Cob/333/2015-485 z 19. februára 2014, ako aj rozsudok okresného súdu č. k. 29Cb/4/2006-480 z 29. septembra 2015 a vec vrátil okresnému súdu a ďalšie konanie. Dohoda o plnomocenstve z 25. mája 2016 teda skončila nadobudnutím právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4Obdo/48/2016 z 29. decembra 2016, čiže 6. februára 2017. Pokiaľ ide o dohodu o plnomocenstve z 10. decembra 2004, táto bola obmedzená na čas od začatia konania do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci (teda rozsudku okresného súdu č. k. 29Cb/4/2006-427 z 19. februára 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 2Cob/333/2015-485 z 9. februára 2016). Keďže v čase doručovania predvolania a v čase konania pojednávania (28. mája 2018, 6. júna 2018) [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nebol právnym zástupcom sťažovateľa, bolo právne irelevantné zisťovať, či [REDAKOVANÉ] má alebo nemá vykázané doručenie predvolania na pojednávanie. Samotný sťažovateľ doručenie predvolania na pojednávanie vykázané nemal, okresný súd preto nemohol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu;

c) najvyšší súd nemohol opomenúť a nevyrovnal sa so skutočnosťami, ktorými bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. Zásadné porušenie predpisov počas konania (povinnosť súdu prihliadať na zánik plnomocenstva, skúmať na každom pojednávaní, či sťažovateľ je právne zastúpený) musel súd zobrať do úvahy kedykoľvek (teda aj najvyšší súd). Argumentácia týkajúca sa neexistencie plnomocenstva pre [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] od sťažovateľa v období od 6. februára 2017 do 1. júla 2018 nemohla byť novou okolnosťou, pretože sťažovateľ už k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie priložil dohodu o plnomocenstve z 1. júla 2018, čo potvrdzuje, že do tej doby [REDAKOVANÉ] plnomocenstvom od sťažovateľa nedisponoval;

d) najvyšším súdom spomínaná zmluva č. 33/2005 z 1. marca 2005 uzatvorená medzi [REDAKOVANÉ] a sťažovateľom sa týkala poskytovania právnej pomoci, neoprávňovala však [REDAKOVANÉ] zastupovať sťažovateľa pred súdmi bez udelenia plnomocenstva. Z uvedeného

dôvodu je argumentácia najvyššieho súdu poukazujúca na ukončenie predmetnej zmluvy k 30. júnu 2018 irelevantná;

e) najvyšší súd sa nevyrovnal s tvrdeniami, že sťažovateľ sa dostavil na pojednávanie nariadené na 21. máj 2018, ktoré sa neuskutočnilo zo zdravotných dôvodov zákonnej sudkyne (o čom sťažovateľ nemal vedomosť), a po zistení, že pojednávanie sa nekoná, sťažovateľ zašiel do spisovej kancelárie, pričom osoba z tejto kancelárie prisľúbila sťažovateľovi, že zákonnej sudkyňi bude tlmočiť jeho požiadavky týkajúce sa ďalšieho postupu v konaní, konkrétne, aby súd nenariadil pojednávanie do 15. júna 2018 z dôvodu zdravotných problémov [REDAKOVANÉ] s jeho zrakom;

f) [REDAKOVANÉ] z dôvodu zlého psychického rozpoloženia v predoperačných dňoch (problémy súvisiace so zrakom) nevedel reagovať na poštu doručенú zásielku predvolania na pojednávanie nariadené na 6. jún 2018;

f) najvyšší súd vec nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval ustanovenie CSP ohľadne zastupovania účastníka, dospel tiež k nesprávnym skutkovým zisteniam.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom pre zmeškanie, uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu:

11. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

12. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, sťažovateľ proti rozsudku pre zmeškanie podal návrh na jeho zrušenie v zmysle § 277 CSP. O predmetnom návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol okresný súd. Právomoc okresného súdu na preskúmanie rozsudku okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Keďže podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku pre zmeškanie, z tohto dôvodu bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnutá.

13. Z ústavnej sťažnosti tiež vyplýva, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie, o ktorom následne rozhodol krajský súd, preto právomoc krajského súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

14. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu ústavný súd uvádza, že sťažovateľ proti nemu podal dovolanie s poukazom na § 420 písm. f) CSP, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, pretože argumentácia uplatnená v ústavnej sťažnosti sa prekrýva s argumentáciou uvedenou v dovolaní. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť aj v časti

smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

IV.2. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

15. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

16. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 419 a nasl. CSP).

17. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. V ústavnej sťažnosti sa sťažovateľ čo sa týka dôvodov, ktorými je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, zameriava primárne na otázku plnej moci [REDAKOVANÉ] na zastupovanie sťažovateľa pred súdom. Sťažovateľ konkrétne upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v čase od 6. februára 2017 do 1. júla 2018 nebol v konaní pred všeobecnými súdmi zastúpený [REDAKOVANÉ]. Z tohto dôvodu je sťažovateľ názoru, že [REDAKOVANÉ] nemohol za sťažovateľa preberať súdne zásielky, teda ani predvolanie na pojednávanie konané 6. júna 2018, a preto doručenie predvolania sťažovateľovi na predmetné pojednávanie nebolo vykázané.

19. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, a

b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

20. Ústavný súd si vyžiadal spis okresného súdu, podrobne ho preskúmal, usilujúc sa nazerať na právo na prístup k súdu komplexne a výsledkovo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd prísne posudzuje skrátené formy konaní, ktoré sporové strany oberajú o príležitosť naplno rozvinúť právnu a skutkovú argumentáciu v spore. Zároveň je však nutné uviesť, že inštitút rozsudku pre zmeškanie je súčasťou procesnej úpravy zakotvenej v Civilnom sporovom poriadku a súd je povinný ho aplikovať v prípade, ak to protistrana navrhne, za splnenia ďalších zákonom stanovených podmienok.

21. Ústavný súd po oboznámení sa so spisom okresného súdu dospel k záveru, že obsah spisu zodpovedá konštatovaniu všeobecných súdov, v zmysle ktorého si predvolanie na pojednávanie nariadené na 6. jún 2018 [REDAKOVANÉ] ako právny zástupca sťažovateľa osobne prevzal 28. mája 2018, čo potvrdil svojím podpisom na doručenke.

22. Ústavný súd ďalej dáva do pozornosti, že v poradí druhé plnomocenstvo z 25. mája 2016 je časovo obmedzené tak, že končí nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia vydaného v dovolacom konaní a v prípade úspechu (bez zreteľa na to, ktorá sporová strana bude s dovolaním úspešná, pozn.) v následnom odvolacom konaní. Je teda zrejmé, že sťažovateľ i [REDAKOVANÉ] mali záujem na tom, aby v prípade ukončenia dovolacieho konania spôsobom vyžadujúcim ďalší priebeh procesu v merite právne zastúpenie trvalo ďalej. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, keďže najvyšší súd uznesením č. k. 4Obdo/48/2016 z 29. decembra 2016 zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 2Cob/333/2015-485 z 9. februára 2016 a rozsudok okresného súdu č. k. 29Cb/4/2006-427 z 19. februára 2014 a vec vrátil na ďalšie konanie.

23. Zo spisu okresného súdu tiež vyplýva, že [REDAKOVANÉ] aj v období po 6. februári 2017 (odkedy podľa sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nedisponoval plnomocenstvom na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi) uskutočňoval úkony vo vzťahu k okresnému súdu ako právny zástupca sťažovateľa – 25. októbra 2017 sa spolu so sťažovateľom zúčastnil pojednávania, na ktorom sa vyjadroval k veci samej, podal tiež písomné stanovisko z 19. októbra 2017 k uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4Obdo/48/2016 z 29. decembra 2016, ako aj stanovisko k vyjadreniu žalovaného (28. novembra 2017). Vychádzajúc z uvedeného, nič neindikuje, že v období od 6. februára 2017 do 1. júla 2018 medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] existovali pochybnosti o oprávnení [REDAKOVANÉ] konať za sťažovateľa ako jeho právny zástupca.

24. Zohľadniac znenie plnomocenstva z 25. mája 2016, postoj sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] k zastupovaniu sťažovateľa pred všeobecnými súdmi po 6. februári 2017, nadväznosť a späťosť vypovedania zmluvy o poskytovaní právnych služieb sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] s koncom výpovednej doby 30. júna 2018 (z dôvodu vyčiarknutia [REDAKOVANÉ] zo zoznamu advokátov k 1. júlu 2018) s udelením plnomocenstva sťažovateľom [REDAKOVANÉ] (už ako fyzickej osobe – občanovi, nie advokátovi) na jeho zastupovanie v súdnom konaní, počnúc 1. júlom 2018, nemožno záver najvyššieho súdu o tom, že okresný súd správne doručoval predvolanie na pojednávanie konané 6. júna 2018 právnomu zástupcovi sťažovateľa – [REDAKOVANÉ], ktorý si ho prevzal 28. mája 2018, vyhodnotiť ako svojvoľný.

25. Ako už ústavný súd uviedol skôr, súd je povolaný aplikovať inštitút rozsudku pre zmeškanie v prípade, ak to protistrana navrhne, za splnenia ďalších zákonom stanovených podmienok. Vo veci sťažovateľa sa žalovaný na pojednávaní 6. júna 2018 domáhal vydania rozsudku pre zmeškanie sťažovateľa, pričom boli splnené aj ďalšie podmienky stanovené v § 278 CSP.

26. Posúdením otázky ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania sťažovateľom sa najvyšší súd náležite zaoberal, svoje rozhodnutie logicky a zrozumiteľne zdôvodnil. V tomto smere konštatoval, že predvolanie na pojednávanie si právny zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] prevzal 8 kalendárnych dní pred plánovaným zákrokom, mal teda dostatočný časový priestor oznámiť súdu svoju neprítomnosť na pojednávaní. Tvrdenie o zlom psychickom stave právneho zástupcu vyhodnotil najvyšší súd ako irelevantné, pretože nebolo žiadnym spôsobom

preukázané, pričom právny zástupca – advokát má povinnosť vykonávať svoju činnosť s odbornou starostlivosťou, včas súdu oznamovať skutočnosti dôležité pre vedenie konania.

27. Ústavný konštatuje, že závery najvyššieho súdu vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s označenými právami sťažovateľa, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia.

28. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Napokon k namietanému porušeniu čl. 144 ods. 1 ústavy ústavný súd iba v krátkosti konštatuje, že toto ustanovenie ústavy žiadne (základné) práva, ktorých porušenie by sťažovateľ v rámci konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mohol namietat', negarantuje, preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti posúdiť ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Ústavný súd v závere dodáva, že mu bolo zo strany sťažovateľa 7. júna 2021 doručené podanie – doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ uvádza, že po nahliadnutí do spisu okresného súdu 5. mája 2021 zistil ďalšie pochybenia okresného súdu majúce za následok porušenie jeho práv označených v ústavnej sťažnosti. Predmetnú argumentáciu sťažovateľ nemohol uplatniť skôr z dôvodu zamedzenia šírenia nákazlivej choroby COVID-19 a uzatvorením súdov pre verejnosť. Po oboznámení sa so zápisnicou z pojednávania konaného 6. júna 2018 sťažovateľ zistil, že 6. júna 2018 bolo riadne vykonané pojednávanie bez účasti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu, okresnému súdu bolo predložené podanie žalovaného – záverečná reč, ktorá bola aj v krátkosti prednesená, v záverečnej reči žalovaného odzneli nové skutočnosti (poukaz na nálezy ústavného súdu z roku 2017, 2018) a okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Riadne pojednávanie bez účasti sťažovateľa aj jeho zástupcu (súd konal v neprítomnosti sťažovateľa) znemožňovalo okresnému súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Keďže okresný súd nezamietol žalobu pre zmeškanie sťažovateľa pred začatím riadneho pojednávania, bol povinný vytvoriť sťažovateľovi priestor na vyjadrenie sa k novým skutočnostiam, a teda pojednávanie odročiť. Zo zápisnice z pojednávania vôbec nevyplýva, že okresný súd žalobu zamietol pre zmeškanie sťažovateľa. Rozsudok pre zmeškanie sa nevydáva po štandardnom vykonaní dokazovania, nie je možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie v prípade, ak procesná strana nie je procesne pasívna. Po nahliadnutí do elektronickej verzie spisu sťažovateľ navyše zistil, že chýba zvukový záznam z druhej časti pojednávania konaného 6. júna 2018, ktorý by zaznamenával konkrétnu formu vyhláseného rozsudku (rozsudok pre zmeškanie). Nie je preto možné potvrdiť to, že k zamietnutiu žaloby došlo pre zmeškanie sťažovateľa.

31. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa obsiahnutým v doplnení ústavnej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, pozn.) ústavný súd uvádza, že tieto sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi neuplatnil, po prvýkrát ich prednáša

až v konaní pred ústavným súdom. Vo všeobecnosti ústavný súd k argumentácii sťažovateľov, ktorá nebola uplatnená sťažovateľmi pri využití prostriedkov nápravy pred všeobecnými súdmi, stabilne konštatuje, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi, resp. iným orgánom verejnej moci, musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

32. Pokiaľ sťažovateľ nesúhlasil s rozsudkom pre zmeškanie, mal možnosť oboznámiť sa so zápisnicou z pojednávania konaného 6. júna 2018 už v roku 2018. Sťažovateľ tak ale učinil až s odstupom takmer 3 rokov od konania pojednávania. V tomto smere nemožno akceptovať jeho poukaz na obmedzenia v súvislosti s predchádzaním šírenia ochorenia COVID-19, pretože tieto sa začali uplatňovať v priebehu roku 2020. Sťažovateľ v doplnení sťažnosti neuvádza žiadne také okolnosti, ktoré by mu bránili nahliadnuť do spisu, oboznámiť sa so zápisnicou z pojednávania zo 6. júna 2018 už v čase, keď podával návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie či odvolanie proti uzneseniu okresného súdu. Napokon, tvrdenia sťažovateľa obsiahnuté v doplnení ústavnej sťažnosti nespochybňujú samotný záver o naplnení podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP a neexistencii ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania sťažovateľom.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu